

Dokumentáció Magyarországi Punk Rock

Hurka helyett Csurka

A közelmúltban nagy felháborodást keltett a Budapesti Autonóm Társulás (BAT) által megjelentetett „Rap és punk a fasizmus ellen” című könnyűzenei válogatás. A legtöbb támadás a Hétköznapi CSALódások „Kössük fel!” című dalát érte, melynek szövege Csurka István, a MIÉP elnökének akasztását javasolja. Mint megtudtuk a komlói punk-rock banda öt évvel ezelőtt játszotta fel a számot, azóta sem hanghordozón, sem koncerten nem jelent meg. A szélsőbalosnak titulált együttes tagjai az újságokból értesültek arról, hogy ezen felvétel – tudtukon kívül – mégis napvilágot látott a BAT házi készítésű kiadványán.

Megyeri Ferenc az együttes frontembere és szövegírója a VDN-nek elmondta, hogy egy

évvel ezelőtt megkeresték őket a BAT tagjai, hogy kiadnának egy ilyen lemezt, azóta azonban nem jelentkeztek:

– Kicsinyes politikai játékokhoz használja a sajtó ezt az öt éves számot, ami egyébként egy Dead Kennedys átirat. A punk egy szókimondó műfaj, ez a lényege. Szerintem íróként Csurka sem szereti a korlátokat. A dal megírásánál gondolkodtam azon, hogy Csurka helyett hurkát írjak, de végül az eredeti mellett döntöttem. Ez a dal is csak egy dal, ráadásul nem is terveztük, hogy valaha megjelentetjük.

Az egyik magyar hetilap egyenesen a koalíció kintornás kreatúráinak nevezte a Hétköznapi CSALódások zene-kart. A fiúk természetesen csak nevetnek az ehhez hasonló vádakon, csakúgy,

ahogy azon az újságíró is, aki egy fotó kedvéért képes volt vörös zászlókkal fellobogózni a banda próbatermét.

– 1990 óta minket mindig kiiltanak vagy betiltanak. A mostani botrány szerintem rendkívül jó reklám Csurka Istvánnak. Minket azonban új lemeziünk foglalkoztat, amely többek között a NATO-csatlakozással és az SFOR-ral foglalkozik, a címe pedig: „Isten hozott nálunk Johnny!”.

A botrányval kapcsolatban felmerült a korábban Göncz Árpád által javasolt gyűlölettelenes jogszabály azonnali alkalmazása. Természetesen, ha perre kerül a sor, akkor az együttesnek bizonyítania kell, hogy nem szándékosan publikálták a szóban forgó dalt. Ez egy kalózkivadvány esetében elég körülményes lehet. **R. Z.**

A vigasság elmúlt, utólag már ártalom nélkül szóba hozhatok valamit. Kedvenc napilapom részletesen ismertette a Pepsi Sziget '97 fesztivál programját. Ez az ismertetés, nyilván kedvcsinálás céljából, imitt-amott kommentálta a hallanivalókat. A kommentátorok néha nemcsak arról szólnak, hogy mi lesz a műsor, hanem jövőbelátóan arról is, hogy milyen lesz. Például, hogy „a magyar rocktörténet legszebb és legreménytelenebb dalait jegyző Balaton 19-én 23.30-kor próbálja magát összeszedni néhány épkezláb hang erejéig, nem fog neki sikerülni, de nem baj, úgy zseniális, ahogy van.” Vagy: „Hajnalban (4.10-kor) egy csapatnyi őrtől orosz fogja felizgatni a bágyadozó közönséget: NOM.” És hasonlók. Psmith (a P néma!) jut az eszembe, aki többeknél próbálkozik a Freddytől kapott jelmonddal: „Holnap eső lesz Southamptonban.” „Köszönöm Zadkiel – válaszolja erre egy meglepett fiatalember – nem tudná azt is megmondani, hogy ki nyeri az epsomi derbyt?”

Tovább mazsolázok. „A zárás (mélto) a Flash. Öszintétlen kökemény punk, műbunkó, alprimitív. (Alul művel, felül buta.)” Más: „...úgy két óta tájban jöhet a Marlboro Man, ironikus indie-rock, mondjuk picit bunkó, picit mocskos, de kedves és jó.” Ott a helyem a közönség soraiban. Érdekel a műbunkóvá és alprimitívvé kiképzett, titokban nyilván intelligens és lírai lélek. Nem kevésbé a picit mocskosok kedves jósága. S mit nem adnék érte, ha egy napon én is művelt lehetnék alul... Félek, hogy erről már lekéstem.

A csábítás szírenghangjai tovább erősödnek. Egy mai Odüsszeuszunk bizony be kellett volna kötnie társai szemét, hogy ellen tudjanak állni az írott szó ígéző hívásának: „Ech-te ungarische gengszterrap 19-én 23.00-tól. Ganxsta Zolee igen sok pinával, fasszal, bazmeggel és korszerű nyugati parti hiphoppal szórakoztatja kö-

Prüdüg

zönségét. Magyar feka gengszterek után magyar raszták következnek, reggae Ladánybene 27 itt is.” S végül szívbemarkolóan: „Éjjel kettőkor a Hétköznapi CSALódások (röviden: Picsa) lép föl.” (Idézetek a Népszabadság 1997. augusztus 14-i számából, a „Kultúra” című oldalról). Ez az, amiről a költő álmodott: „Ha majd a szellem napvilága ragyog...” S ráadásul még a Picsa is szélsőbaloldali. Hát ezt is megértük!

Tévedés ne essék, szó sincs semmiféle prüdériáról. A szlengről, a trágárságokról ugyanazt gondolom, mint a színpadon, filmen feltáruuló meztelenségről, erotikáról. Amennyiben a himbálózó kebleknek, széttárt comboknak, a kamera elidőzésének szeretkező emberpárokon dramaturgiai jelentősége van, mindent bele a szó szexuális és átvitt értelmében is. Álszent az, aki fügefalevelekért kiáltozik. Ám, ha mindez a nemi nyomorban élők, a még vagy már szexuális kiskorúak becsalizálására szolgál, akkor bizony üzleti pornográfáról van szó. Igenis ki lehet mondani, le lehet írni – méghozzá kipontozás nélkül – a legzafosabb trágárságokat is, ha valóban van funkciójuk egy lelkiállapot kifejezésére, egy karakterábrázolás hitelessége, egy indulat, egy perverzio átélő megérletése szempontjából. Annak idején az egyetemen keblemre öleltem azt a pirosposzsgás vidéki diákot, aki ismételten hallva finomkodó társának szavait: „lópénisz a popsídba”. Igazi dührohamban üvöltötte: „Ne mondd azt, te szaros, hogy lópénisz: mondd ki becsületesen, hogy lófasz!”

Amde a polgárpukkasztás, a nyegle riszálás: „Nézzétek, hogy milyen modern és felszabadult vagyok! Én ezt is merem, be-be-be...” vagy némi infantiz-

mus vagy egy primitív félreértés következménye. A kulturáltság lényege ugyanis a mérték ismerete. Az arányérzék, a distinkció. Akinek nincs érzéke a szavak súlyának, hangulati és érzelmi hatásának megítélésére, aki ugyanabban a stílusban beszél az anyjával, mint a haverjaival, esküvőn és a műtőben, a sebészi munka izgalmában, templomban és szénlehordáskor, az sajnos szellemi toporgynak minősül, de legjobb esetben is csak azt árulja el magáról, hogy nem tud igazán magyarul.

Ismeretes például egy gyümölcs nevet viselő hetilap. Igen-csak borsos a stílusa, nem retten meg az úgynevezett csúnya szavak, útszéli kifejezések használatától, de ezt soha nem teszi izléstelenül, sem a trágárkodás élvezete miatt, hanem legtöbbször szellemesen játszik a szavakkal, derüt és nem viszolygást keltve az olvasóban. Viszont egy megszilárdult saját hangvételű, kulturált stílusú napilapban a szleng és trágárságok idegen elemek és arcul csapják az embert. Vagyis az „itt” és „most” mérlegelésének képességéről van szó, ami az írástudót megkülönbözteti a firkasztól.

Nem zárható ki viszont az sem, hogy csak egy félreértésről van szó. Az újságíró esetleg azt hiszi, hogy ha egy szubkulturális eseményről tudósít, neki is a szubkultúra hangján kell megszólalnia. Vagy netán missziójának tartja, hogy a laphoz közelebb hozza az ifjúságot, s úgy véli, hogy ettől a stílustól beözönlének az olvasók táborába. S közben elfelejti, hogy az írástudónak nemcsak kiszolgálnia, de nevelnie is kell a közönséget. Végzetes tévedés tehát mind a két vélekedés. Nyugodtan állítom, hogy aki azt keresi egy rangos sajtótermékben, hogy vannak-e benne obszcenitások, az jobb, ha csalódottan ott hagyja az újságarusnát.

Popper Péter
pszichológus